

Крај године је увек прилика за подвлачење црте и свођење рачуна на личном и колективном плану – што је увек више или мање трауматичан посао. Узгред речено, то је вероватно и разлог због чега већина људи које познајем (заправо, мало ко након пубертета) не воли баш много Нову годину. Остали разлози су ненормална гужва на улицама, општа манија да се у последњи час обави све што се није стигло током претходних 365 дана, а напослетку и чињеница да сте од тог дана и званично за једну годину "зрелији".

Елем, у том свеопштем свођењу рачуна посебно место имају различите анкете, анализе и ранг листе најзначајнијих догађаја и личности у протеклој години. Управо једну такву анкету објавио је недавно, у свом новогодишњем броју, наш најстарији и најугледнији политички недељник. Питање је било логично и конвенционално – шта је обележило 2008. годину, у свету, у Србији и у вашем животу – и на њега је одговарало педесетак јавних личности, књижевника, научника, новинара, глумаца, музичара, спортиста... Списак је, разуме се, могао бити и другачији, али се не може порећи да представља релативно репрезентативан пресек овдашње "друштвене елите", тако да и одговоре, свиђали нам се они или не, морамо третирати као више-мање објективан израз стања свести и расположења креатора српског јавног мњења.

Шта је најупечатљивији утисак након увида у понуђене одговоре? Пре свега, прилична вредносна конфузија, неспособност разликовања битног од небитног, избегавање осетљивих тема и неретко опортунизам наше елите. Али за писца ових редова најинтересантнији је ипак податак да је од, ако сам добро пребројао, четрдесетчетири VIP испитаника за само њих четворо догађај године на унутрашњем плану било проглашење независности Косова и Метохије (тј. његово "отцепљење" и "отимачина"), односно, признање те независности од стране већине западних земаља. Дакле, четири од четрдесетчетири. Једна једанаестина, или 9,09 одсто. Вреди поменути њихова имена, у нади да ће им то помињање служити на част, а не фигурирати као потерница – Душан Савић, Димитрије Војнов, Цвијетин Миливојевић и Момчило Бајагић. Један фудбалер, један филмски критичар, један новинар и један музичар. Један члан/симпатизер ДСС-а, један ДС-а и двојица – бар јавно – непознатог политичког уверења. И то би било све.

Што је најгоре, упркос својој једноставности, питање је било нијансирано и вешто постављено – свет, Србија, лични живот – тако да се није могло догодити да се Косово нађе у нелојалној конкуренцији са, на пример, рођењем детета, светском економском кризом или Бараком Обамом. Али ни то није помогло. У очима и срцу наше елите Косово је изгубило од "конституисања демократске владе" и од већ скоро заборављеног – и још увек нам замрзнутог – Споразума о стабилизацији и придруживању. Губило је од успеха тенисера, од Болоњске декларације, од Бориса Тадића и Томислава Николића, од Радомира Антића и од владике Григорија?!

Наравно, далеко од тога да су сви остали учесници НИН-ове анкете "национално несвесни елементи" или "издајници". Али је ова анкета ипак врло индикативан показатељ "стања нације", или макар стања њене друштвене елите. Напросто, Косово више није "in". А, богме, није га баш ни превише препоручљиво помињати, јер тако као да аутоматски себи лепите неку – ретроградну – политичку етикету, да не кажемо, жиг. Не бих да грешим душу, али плашим се да се у овоме састоји барем део објашњења резултата поменуте анкете, као и бар део разлога за косовску "заборавност" наше елите.

Неки су га заборавили, неки једва дочекали да се оно скине са дневног реда, а неким је досадило да се више "смарају" косовском причом. Заправо, и за "патриоте" и за "мондијалисте" Косово је данас мање-више једна непријатна епизода која је остала иза нас. За једне срећно избегнута опасност – за друге нес(п)ретно пропуштена шанса на коју се више не вреди и не треба враћати.

Резултати ове анкете директна су последица начина на који су два сукобљена дела наше политичке елите третирала проблем Косова и Метохије и истовремено најречитија критика те њихове праксе. Наиме, "патриотске снаге" су у Косово инвестирале велика лична и политичка очекивања и на један прилично трапав начин га покушавале партијски инструментализовати, док су "про-европске" странке, у страху да то не донесе одлучујућу превагу њиховим супарницима, искористиле готово све своје – завидне – медијске и политичке ресурсе да косовску тему релативизују, багателишу и компромитују. Другим речима, једни су лоше радили, и још горе капитализовали једну, у принципу, добру ствар. Други су, пак, одлично одрадили лошу... А ми сад можемо академски расправљати о томе ко је од њих направио већу штету.